

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 1 ΙΟΥΝΙΟΥ 2023**

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΠΑ.Λ.

(ενδεικτικές απαντήσεις)

ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

A1. Σύμφωνα με το δοθέν απόσπασμα ο εθελοντισμός προσφέρει στο άτομο που τον ασκεί οφέλη, στην ψυχική του υγεία, αλλά και στην κοινωνική του ζωή. Πιο συγκεκριμένα, από ψυχολογικής ματιάς, μέσα από την εθελοντική εργασία το άτομο καταφέρνει να αντέχει περισσότερο στην ψυχολογική πίεση του εργασιακού του περιβάλλοντος, αλλά και βοηθάται να απαλλαγεί από τα προσωπικά του προβλήματα που τον βασανίζουν. Επίσης, η συμμετοχή του σε ένα νέο κοινωνικό σύνολο του προσφέρει το σπάνιο, πλέον, αίσθημα της αισιοδοξίας και της ψυχικής πληρότητας. Τέλος, κοινωνικά, η ένταξη σε εθελοντική ομάδα προσφέρει την δυνατότητα απόκτησης νέων γνώσεων και ικανοτήτων μέσα από την συναναστροφή με νέα πρόσωπα, αλλά και βοηθά στην ενδυνάμωση του ομαδικού πνεύματος του ατόμου.

2^η δραστηριότητα

A2.α. Δομή παραγράφου:

θεματική πρόταση: “Καθώς η εθελοντική εργασία...γνώριζαν ποτέ ότι είχαν”

σχόλια/λεπτομέρειες: “Κοινωνικοποιούνται, έρχονται σε επαφή...προβλημάτων.”

κατακλείδα: “Γενικότερα, ο εθελοντισμός...στη ζωή μας.”

A2.β.

ομαδική: συλλογική

ενισχύεται: ενδυναμώνεται

αδράνεια: στασιμότητα/παθητικότητα

3^η δραστηριότητα

A3

Προτεινόμενος τίτλος: Ο εθελοντισμός ως θεμέλιο της κοινωνικής μας συμβίωσης

Παραδείγματα – Είδη εθελοντικής δράσης:

- 1) Εθελοντισμός στον τομέα της υγείας (αιμοδοσία, δωρεά οργάνων)
- 2) Οικολογικός εθελοντισμός
- 3) Κοινωνικός – Πολιτιστικός εθελοντισμός (σύλλογοι γραμμάτων και τεχνών, χορευτικά)
- 4) Ευπαθείς ομάδες (μετανάστες, , Α.Μ.Ε.Α, τρίτη ηλικία, κακοποιημένες γυναίκες κ.α)
- 5) Παιδικός εθελοντισμός (ορφανοτροφεία, στέγες φιλοξενίας)
- 6) Εκκλησιαστικός εθελοντισμός (διανομή συσσιτίου)
- 7) Φιλοζωικός εθελοντισμός (περίθαλψη και φροντίδα ανέστιων ζώων)

Ρόλος του Σχολείου:

1. Βιωματική αγωγή μέσα από εθελοντικές δράσεις
2. Ανάπτυξη πρωτοβουλιών των ομάδων εκπροσώπησης (συνέδρια, ημερίδες ευαισθητοποίησης, αρθρογραφία σε σχολικές εφημερίδες, ψηφίσματα)
3. Συνέργιες με τοπικές ΜΚΟ για την ανάδειξη του παραπάνω σκοπού
4. Ανάδειξη του σχολείου της καινοτομίας και της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης
5. Ένταξη πνευματικών ανθρώπων σε δράσεις αφύπνισης των ηθών
6. Αντισταθμιστική αγωγή στο σχολείο (ανάδειξη ισότητας και ίσων ευκαιριών)
7. Ουμανιστική αγωγή (ενίσχυση του σχολείου των ηθών και όχι μόνο της γνωσιοκεντρικής μονομέρειας).

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1η δραστηριότητα

Το ποιητικό υποκείμενο με θεματικό πυρήνα «τους άστεγους», θίγει κι άλλα επιμέρους θέματα, που περιστρέφονται γύρω από το διαχρονικό αυτό φαινόμενο. Ειδικότερα, αναφορικά με το θέμα των αστέγων «Και στους άστεγους που μαζεύονται βρίσκει ένα καταφύγιο για τη νύχτα/ Κάνοντας εκκλήσεις στους διαβάτες.» επισημαίνεται το πρόβλημα αρκετών συνανθρώπων, που στερούνται όχι μόνο στέγης, αλλά αναγκάζονται να απευθύνουν έκκληση για βοήθεια, καταφεύγοντας στην επαιτεία. Επιπλέον, εντοπίζεται το θέμα της εκμετάλλευσης «Δε συντομεύει έτσι η εποχή της εκμετάλλευσης», αποκαλύπτοντας την οξεία κριτική ματιά του ποιητή. Τέλος, ακτίδα αισιοδοξίας αφήνει η αξία του εθελοντισμού «Για μια νύχτα τους φυλάγεις απ' τον άνεμο».

2η δραστηριότητα

B2

α) Ο Μπ. Μπρέχτ, προκειμένου να παρουσιάσει διαχρονικά ζητήματα όπως αυτό της φτώχειας, αλλά και του εθελοντισμού αξιοποιεί σχήματα λόγου στην ποιητική αυτή φόρμα. Συγκεκριμένα, με την μεταφορική και κατ' επανάληψη χρήση της λέξης «καταφύγιο» αποδίδεται παραστατικά η ανάγκη σωτηρίας των άστεγων. Έπειτα, με την εικόνα «Στη γωνιά της 26ης Οδού και του Μπροντγουαίη/Στέκει ένας άντρας κάθε βράδυ τους μήνες του χειμώνα» αισθητοποιείται οπτικά στην φαντασία του αναγνώστη η μορφή του ανήμπορου συνανθρώπου. Καταληκτικά, εντοπίζεται η επανάληψη του στίχου «Δε συντομεύει έτσι η εποχή της εκμετάλλευσης», για να δοθεί έμφαση στο κοινωνικό πρόβλημα.

β) Στους στίχους του ποιήματος παρατηρείται εναλλαγή α', β' και γ' προσώπου. Ήδη από τον πρώτο κιόλας στίχο η χρήση του πρωτοπρόσωπου «Ακούω», αποκαλύπτει τον προσωπικό, εξομολογητικό τόνο που επιχειρεί να προσδώσει το ποιητικό υποκείμενο στο ποίημα, αντιλαμβανόμενο την δυσάρεστη όψη της κοινωνικής πραγματικότητας. Η πραγματικότητα αυτή, ωστόσο αποδίδεται σε γ' πρόσωπο «στέκει», « βρίσκει», «βρίσκουνε», για να αποδώσει με τρόπο αντικειμενικό, ουδέτερο και τυπικό την κατάσταση, ενώ με το β' πρόσωπο «σαν διαβάσεις», «μην κλείσεις» απευθύνει με αμεσότητα και έντονη τη διάθεσή του για διάλογο με τον αναγνώστη, έκκληση για προβληματισμό.

3η δραστηριότητα

B3. Η άποψη που διατυπώνει το ποιητικό υποκείμενο στους στίχους 9-16 είναι, στην ουσία , αισιόδοξη, κατά τη γνώμη μου. Παρά την επισήμανση μιας

δυσμενούς κατάστασης, εκφράζεται ένα ελπιδοφόρο μήνυμα. Η ζωή των αστέγων είναι σκληρή, άθλια, όμως έστω λίγοι άνθρωποι με αποθέματα ανθρωπιάς προσφέρουν καταφύγιο τουλάχιστον για μια νύχτα σε αστέγους, προφυλάσσοντάς τους από τις καιρικές συνθήκες και τους κινδύνους. Αυτοί αποτελούν την ελπίδα για το μέλλον!

Το ποιητικό υποκείμενο με βεβαιότητα διαπιστώνει ότι με μεμονωμένες εθελοντικές πράξεις ανθρωπιάς δεν εξαλείφεται η εκμετάλλευση, που αποτελεί τη βαθύτερη αιτία του προβλήματος των αστέγων. Έμμεσα, κάνει μια έκκληση στους ανθρώπους να συνειδητοποιήσουν την εκμετάλλευση μέσα στην κοινωνία και να αγωνιστούν ενάντια σε αυτήν. Συμφωνώ με το ποιητικό υποκείμενο, γιατί μόνο με τη δημιουργία ενός κόσμου χωρίς αδικίες, ανισότητες και εκμετάλλευση θα πάνε να υφίστανται άστεγοι που βιώνουν συνθήκες εξαθλίωσης. (Ενδεικτικές απαντήσεις)